

Kuidas vanem saab last kooliks ette valmistada?

Avaldaja [Merje Pors](#)
25.04.2012

[esimene klass](#), [anne kuldmäe](#), [lapsevanem](#), [kooliks ettevalmistus](#)
[Algõpetus](#)
[Hariduselu](#), [Kasulik teada](#)

Kooli tulles satub laps täiesti uude olukorda. Kodus on laps kõige tähtsam, teda kuulatakse ja imetletakse. Koolis on ta üks paljudest õpilastest - see on kõrge kukkumine ja võib viia selleni, et laps ei taha enam kooli minna. Kuidas vanem saaks last paremini ette valmistada?

Iga lapsevanem soovib, et tema lapsest kasvaks tubli ja õnnelik inimene, kes oskaks toime tulla nii edu kui ka ebaeduga, kirjutab Saku gümnaasiumi klassiõpetaja Anne Kuldmäe. Tark vanem õpetab lapsi läbi mängu nii võitma kui ka kaotusega toime tulema.

Et lapsel oleks kergem koolis harjuda, saab vanem teda enne kooli ette valmistada ja selgitada, et laps peab ootama oma järjekorda, teiste jutu vahele ei räägita ja kodus on kõik pereliikmed võrdselt tähtsad.

Jäta talle aega ja valikuid

Ära sisusta oma lapse elu iga hetke. Las tal olla igas päevas aeg, millal ta ise enda jaoks tegevuse välja mõtleb.

Lapse kooli minnes vaata kõigepealt, kuidas tal minema hakkab ja alles siis otsi mingi huviring või treening. Kui näed, et laps väsib koolipäeva jooksul ära, siis ei tasuks teda esimesel aastal huvialaringi panna. Vähemalt kahel päeval nädalas peaks tal olema peale tunde vabadus mitte kuskile minna.

Paljudes koolides kutsutakse õpilasi kooliga tutvuma ja tulevased klassijuhatajad tutvuvad oma uute õpilastega. Ühiste tegevuste kaudu on võimalik lapse koolivalmidusest aimu saada.

Mida mõistame koolivalmiduse all?

Koolivalmidus on lapse valmisolek õpitegevuse alustamiseks, mis väljendub lapse soovis õppida, omandada uusi teadmisi, jälgida ja täita täiskasvanu selgitusi ja korraldusi. Koolivalmiduse saavutamiseks on vaja soodsat keskkonda ja lapse enda aktiivset tegevust. Väga olulised on inimesed, kes lapsega sel eluperioodil tegelevad.

Koolivalmidust vaadeldakse läbi kolme arenguaspekti: füüsilise, sotsiaalse ja vaimse. Lapse

tervisest, füüsilisest arengust saab vanem tagasisidet perearstilt. Sellest oleneb lapse koormustaluvus ja töövõime. Laps peab taluma koolipäeva ja koolitee pikkust, jaksama kanda koolikotti. Olulised on lapse liikumisaktiivsus ja vastupidavus, erutus- ja pidurdusprotsesside tasakaal, oskus valitseda oma liigutusi ja liikumist, motoorne areng (käelihaste tegevus), käe ja silma koostöö.

Koolivalmiduse teine aspekt on lapse vaimne areng. Vaimse arengu aspektist on olulised:

- oskus kuulata teiste juttu, uurida, koondada tähelepanu ka igavamale tegevusele
- oskus anda esemetele, nende tunnustele ühine nimetus
- katkestamata tegevus vähemalt 10 minuti jooksul on üks koolis toimetuleku eeldusi
- oluline on lapse kõne ja väljendusoskuse areng, häälikute õige häälimine ja kuulmine – oskus seotult ja arusaadavalt kirjeldada tuttavate esemete ja nähtuste omadusi, edasi anda oma mõtteid, selgitada olukordi, jutustada oma lemmiktegevusest või sündmusest pildi või saripildi järgi
- oskus järjestada esemeid suuruse, pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi
- oskus eristada olulisi tunnuseid ebaolulistest
- kujutlused ruumist (all, üleval, peal, kohal, ees, taga, kõrval, vahel) ja ajast (eile, täna, homme, nädalapäevade nimetused, aastaegade tunnused)

Sotsiaalse koolivalmiduse näitajateks on:

- lapse soov õppida, omandada uusi teadmisi, so. motivatsiooniline valmisolek õppetööks
- täiskasvanu korraldustest, juhustest aru saamine ja nende täitmine; oma tegevuse allutamine täiskasvanu juhendamisele ja rühma soovidele, enda mina allasurumine
- kollektiivis kaaslastega arvestamine ning koos tegutsemise oskus (tänapäeval üks olulisemaid oskusi läbi elu)
- püüdlus alustatud tegevust lõpuni viia
- kohanemisvõime
- toime tulemine eneseteenendamisega
- tahtelise käitumise elemendid
- toimetulek erinevates situatsioonides (sh stressitekitavates)
- emotsionaalne tasakaalukus

Mõned soovitused koolimineva lapse vanemale

- Arvesta kooli valikul kindlasti oma lapse võimeid ja huvisid, mitte seda, mida sõbrad ja sugulased arvavad
- Ole lapsega võimalikult palju koos ja räägi elust, inimestevahelistest suhetest, loodusest, jne
- Kindel päevakava ja magamaminekuaeg
- Tervislik toidulaud
- Enne kooliaasta algust on hea lapsega koos koolitee läbi jalutada ja tähelepanu juhtida võimalikele ohtudele (ristmikud jne).
- Laps peaks teadma peast kodust aadressi ja vähemalt ühe vanema telefoninumbrit
- Ei maksa last üle drillida, aga lapsel peaks olema valmisolek lugemiseks - parem, kui ta kooli tulles juba loeks aeglaselt, mitte enam ei veeriks
- Kujunda positiivne hoiak kooli ja õppimise suhtes.
- Lase lapsel palju kätega teha, lõigata ajalehest ribasid, voolida, konstruktoreid kokku panna
- Õpeta selgeks eneseteenendamine, paelte sidumine, nõopide kinnipanemine, söögi tõstmine

- Harjuta kodust ja vanematest eemalolekut
- Räägi asjadest nii nagu nad on, kool ei ole lõbu ja mäng, vaid tõsine töö ja kohustus

Edu teile uuel kooliaastal!

Artikli autor: Anne Kuldmäe

Foto: Dreamstime

Viis küsimust, millele iga lapsevanem ja õpetaja peaks olema võimeline vastama

Avaldaja [Madli-Maria Naulainen](#)

30.10.2011

[loovus](#)

[Loov õppur, loov õpetaja](#)

Kui ühiskond, ja ka koolid, on paljuski tulemustele orienteeritud, siis võib juhtuda, et nii mõndagi olulist võib jääda märkamatuks. Võiks võtta korra aega, nii lapsevanemana kui õpetajana, ja mõtiskleda, kas oskate vastata neile viiele küsimusele iga lapse kohta, kelle eest hoolt kannate, olgu see siis kodus või koolis. Ehk tekib sellest mingeid uusi huvitavaid seoseid lapse arengu toetamiseks?

1. Millised on teie lapse kired, anded ja huvid?
2. Kas lapse andekust ja kirge kajastab ka tema portfoolio, kas seda kasutatakse ka õppimise suunamisel?
3. Kas lapsel(e) on loodud isiklik eduplaan, mis sisaldab tema huvisid mõõdetavas võtmes?
4. Kuidas toetad lapse õppimist tema jaoks efektiivsetel meetoditel, et ta saavutaks edu nii akadeemilises, tööalases ja ka tavaelus?
5. Kas su lapsele pakutakse võimalust õppida koos nendega, kes jagavad tema kirge ja huvisid selle asemel, et lapsed/õpilased on jagatud mehhaaniliselt gruppidesse mittetähenduslike tunnuste alusel?

Kui paljudele nendest küsimustest oskate vastata? Kui mitte kõigile, kas oleks see põhjus pisukeseks mõtiskeluks? Miks mitte ka sama teema just oma laste või õpilastega läbi arutada, võib ju juhtuda, et sellest sünnib tuleviku jaoks oma õppimist ja arengut paremini suunav noor.

Refereeritud: <http://theinnovativeeducator.blogspot.com/2011/10/5-questions-every-parent-and-teacher.html>

Hariduse võtmeks on lapsevanemad, mitte õpetajad

Avaldaja [Madli-Maria Naulainen](#)

11.03.2013

[lapsevanem](#), [mõju](#), [õpitulemused](#), [kodu](#)
[Kasulik teada](#), [Rahvusvaheline kogemus](#)

Värske Suurbritannias teostatud uurimuse tulemuste kohaselt mõjutab lapsevanem õpilaste omandamisoskust ja võimekust viis korda rohkem kui õpetaja.

Royal Economic Society uurimuse põhjal saab öelda, et [lastevanemate mõju laste hariduse omandamisel ja võimekusel on õpetajatest viis korda kõrgem](#). See tulemus kerkis esile **Sir Michael Wilshaw** hoiatuse valguses, mille kohaselt ei saa õpetajad oma tööd hästi teha, kuna lapsevanemad eeldavad neilt ka oma vanemlike oskuste puudujääkide katmist ja õpilasele asenduspereks olemist. Sir Michael Wilshaw sõnul peavad koolid sekkuma ja pakkuma õpilastele moraalselt tuge, sest paljud lapsed kasvavad üles ilma pere, kultuuri ja kogukonna väärtusteta, mis neid edasi viiks.

Hiljutised leiud tõstatavad taas debati kooli ja kodu teemadel - kui suurt mõju suudavad koolid avaldada laste õpitulemuste parandamisele ilma koduse toeta?

Dr Arnaud Chevalier (Royal Holloway, University of London) uuris seda teemat Taani näitel ning vaatles andmeid aastatest 2002-2010. “Pool testide tulemustest on seotud perekonna mõjudega, samal ajal kui kool mõjutab vaid 10%,” väitis ta. Ülejäänud tulemused sõltuvad õpilasest endast. Uurijate sõnul on lapsevanemate mõju testitulemustele ilmne olenemata pere sissetulekust. Samuti saab öelda, et lastevanemate mõju on kõige määravam just matemaatikas ja reaalinetes.

Ilmsiks tulnud probleem viitab, et [vähene kodune tugi](#) ulatub kaugemale kui vanemate poolt tagatud lugemismaterjal ja kodutöödega abistamine. Lapsi mõjutab kõik nende ümber - see, kuidas nende vanemad käituvad, mida nad ütlevad ja teevad ning järjest rohkem ka see, milline on kuulsuste eeskuju, kellega lapsed "koos" aega veedavad. Lightman'i sõnul seisavad tänapäeva lapsed erinevate eeskujudega silmitsi päevast päeva ja mitte kõik neist eeskujudest pole positiivsed. Nad näevad telekast kuulsusi, kes ei räägi korrektselt ja ei käitu viisil nagu me eeldaksime.

Tänapäeva kodune keskkond on pigem seotud õhtusöögiga teleka ees ja vanematega, kes on liiga väsinud, et oma lastega asju arutada. Pigem käsivad vanemad lapsel teha ära majapidamistööd ja õppida ära koolitükid. Pole raske näha, millist mõju avaldab selline mudel laste õpitulemustele võrreldes peredega, kes istuvad kõik koos õhtuti söögilauas ja arutavad läbi päevasündmused ja uudised, julgustades lapsi lugema ja oma ideesid intellektuaalselt edasi arendama.

Keegi ei kahtle, et kodune keskkond on hariduses ning õpitulemustes suur mõjutegur. Kuidas teie arvate - kui palju suudab kool ja õpetaja ära teha lapse intellektuaalse arengu edendamisel ilma koduse toeta? Kas õpetaja roll peaks olema ka vanemliku hoolitsuse tagamine neile, kellel sellest puudu jääb? Kommenteerimiseks logi sisse, artikli all näed kasti "Jäta kommentaar".

Refereeritud: [Education News](#), foto [Education News](#)